

ZERUYA SHALEV Durere

Traducere din limba ebraică
și note de Gheorghe Miletineanu

POLIROM
2022

— Vin cu tine, mămicu', spune el din nou și spune, accentuând primul cuvânt, dezvăluind în soarele necruțator al dimineții firele de păianjen aproape transparente printre care se mișcă ei, și Miki, după cum era de așteptat, bombăne imediat:

— Bincinteles, tu întotdeauna o să ții partea maică-tii.

Iar Omer răspunde imediat:

— Ce legătură are asta cu mama? Întâmplător, și eu am avut impresia că Alma e la pământ.

Și ea e constrânsă să spună:

— Asta e ce ai tu să-i spui, în loc să-l lauzi că are grijă de soră-sa?

— Îmi pare rău, Omer, mormăie Miki, intrând grăbit în ascensor. După mine călătoria asta e pur și simplu de prisos, detest lucrurile de prisos.

Și ea lasă să-i scape:

— Tu însuți ești de prisos.

Dar ușile ascensorului îi acoperă cuvintele.

— Îmi pare rău, Omer, oftează ea.

Se așază epuizată pe canapea, o ustură ochii.

— Îmi pare nespus de rău că ai auzit toate astea.

Și el răspunde:

— Nu s-a întâmplat nici o nenorocire, sunt de-acum băiat mare. Și cu un glas candid care nu se potrivește cu statura lui înaltă, declară solemn: Viața cu prietena mea o să fie altfel, mămicu', și, cu toate că ei nu-i place cuvântul „prietena”, ea îi zâmbește: Îți doresc din toată inima, cu toate că noi, de fapt, nu suntem cei mai răi, nu știu cum de-am ajuns în dimineața asta să ne bălăcărăm în felul ăsta, de-obicei nu ajungem atât de departe.

— Am o problemă cu tata, spune el, așezându-se pe canapea în fața ei, atât de frumusețel în blugii lui scurți și maioul verde care scoate în evidență culoare verde-căprui a ochilor lui.

Și ea oftează:

— Știu, Omer puiule, sper că atunci când o să mai crești relația dintre voi o să se îmbunătățească.

Și el protestează:

— Ce legătură are cu vârsta? Asta se leagă de caracter! El are o problemă cu mine.

Și ea se grăbește să nege:

— Ce-ți veni, n-are nici o problemă cu tine, te iubeste foarte mult, problema lui e cu mine, dacă e să vorbim despre asta.

— Atunci ce legătură are asta cu mine? întrebă el, atât de naiv.

Asta o mișcă profund, și ea spune:

— Într-adevăr, n-ar trebui să aibă nici o legătură, dar în familie lucrurile se amestecă. Toți avem calități și defecte, Omer puiule, sper ca în viitor să te lase să-i vezi mai bine calitățile.

— De fapt, de ce te-ai măritat cu el? bombăne el. Ai fost vreodată cu adevărat îndrăgostită de el?

Și ea încearcă să-și strâmbe buzele într-un surâs:

— Dragostea are foarte multe înfățișări.

Ceasul de perete de deasupra capului lui îi amintește cât e de târziu, dar îi e greu să se ridice de pe canapea, îi e greu să întrerupă convorbirea, câte dialoguri de la suflet la suflet o să mai aibă? Oare ea îi va fi dat să le reconstituie toată viața ei? Iarăși vede literele numelui lui adâncindu-se în placa de piatră, cu cât Omer crește, cu atât nălucirea asta se agravează.

— E târziu de-acum, declară ea. Ce să-ți pun în sandviș?

În timp ce-i face omleta se gândește cât de tare greșește de astă dată Daphna cu sfaturile ei ipocrite, s-a făcut deodată doamnă rabin, rabineasă, cum se spune azi. Ce rost are să păzești atât de tare familia? Poate că sunt familii care trebuie păzite cu ochii în patru, de dragul cărora trebuie să faci sacrificii, dar familia pe care a clădit-o împreună cu Miki nu se numără din nefericire printre ele. Ori-cum, niciodată n-au fost stricți cu mesele de sabat și de sărbători, n-au făcut prea multe excursii în familie, puținele ceremonii pe care au reușit să le organizeze s-au fărâmat atunci când ea a fost rănită și niciodată nu s-a ostenit să le reintroducă în viața lor, pentru că atunci când s-a întors la viață era de-acum atât de ocupată. Oare el are dreptate, oare într-adevăr ea își cunoaște elevii mai bine decât pe propria fiică, carne din carnea ei? Chiar dacă are dreptate, cine știe dacă de vină e munca. Și Daphna muncește din greu în biroul ei de arhitectură și asta niciodată n-a împiedicat-o pe Shira să fie legată de maică-sa. Dar toate acestea sunt acum lipsite de importanță, timpul lor a trecut, ca al sandvișului de ieri pe care-l scoate din servieta lui Omer, și-l pune acolo pe cel proaspăt, cald și bine mirositor. Tot ce i-a spus el ei e lipsit de importanță și tot ce i-a spus ea lui în dimineața asta, și în toate diminețile pe care le-au petrecut împreună, e lipsit de importanță, chiar și dimineața aceea în care stătea în fața ei treaz și îmbrăcat cu sacoul de culoarea muștarului. Ea nu privește înapoi, ci înainte, la marginea deșertului care, pentru o clipă rară, se zărește printre clădiri dincolo de fereastra

bucătăriei, și cu privirea asta care încearcă să vadă în depărtări pare că familia ei, care a existat cam un sfert de veac, și-a epuizat resursele și nu mai are nici o justificare să continue.

Cu ce repeziciune ia amiaza locul diminetii, și cât de multă muncă o mai așteaptă. Nu se termină bine o ședință că începe alta, nu se termină bine o întâlnire și începe alta. Bilețele galbene se înmulțesc pe biroul ei ca ciupercele după ploale, și analgezicele se înmulțesc în stomacul ei, dizolvate în cafea tare. Vede că Miki a căutat-o și Omer a lăsat un mesaj, Iotam își serbează diseară ziua de naștere, spre regretul lui nu poate s-o însoțească. Oricum, nu avea de gând să-l ia cu ea, s-a bucurat numai de propunerea lui, și înainte să apuce să răspundă intră profesoara cea tânără care a venit la un interviu de angajare, într-o rochie albastră lungă și cu ochi albaștri, îi place imediat.

— Am fost primită la studii la Londra și am anunțat de-acum la serviciu că plec, dar pe neașteptate am întâlnit iubirea vieții mele și am hotărât să rămân în țară, povesteste ea cu sinceritate. Acum am dragoste, dar n-am slujbă.

Și Iris se aude spunând:

— Ai toată viața înaintea ta, cum poți ști că e iubirea vieții tale?

Și tânăra femeie îi aruncă o flacără albastră din ochii ei frumoși:

— Pur și simplu știu, când se întâmplă un asemenea lucru știm, altminteri n-aș fi fost dispusă să plătesc un asemenea preț.

Și Iris o ascultă îngrijorată, sper că n-o să sufere nici o decepție, că n-o să fie părăsită, că n-o să-ți spună peste un an că îi aduci

aminte de o nenorocire, că n-o să-ți spună peste douăzeci și cinci de ani că ți-ai neglijat copiii, că n-o să te privească niciodată cu ochi plini de ură, și hotărăște imediat s-o angajeze ca suplinitoare încă înainte de sfârșitul anului școlar, ca să micșoreze puțin prețul pe care fata urmează să-l plătească pentru dragoste, și care e prețul pe care urmează să-l plătească ea însăși?

Privește obosită bilețelele care se adună pe biroul ei, la orele astea fierbinți de amiază prețul pare neglijabil. Chiar dacă Alma are acum nevoie de ei doi, asta nu-i obligă să rămână împreună. Sunt și perechi despărțite care au grijă de copiii lor. Copiii au crescut doar, și odată cu ei și frustrările, supărările, ranchiunile, conturile nelichidate, decepțiile. Numai dragostea n-a crescut, și de aceea, chiar dacă nu s-a chircit de tot, locul ei în sistemul de relații reciproce s-a redus. Dacă cel puțin am ști să iubim în măsura în care știm să fim supărați, să facem bine în măsura în care știm să ne certăm, să mângâiem și să ne mângâiem în măsura în care știm să chinuim și să ne chinuim. S-ar zice că pe măsură ce trec anii capacitatea de a răni se perfecționează, pe când capacitatea de a da plăcere degenerază. Oare asta depinde de vârsta noastră sau de vechimea relației? Și poate că, la urma urmei, e vorba de înzestrările relației, de calitatea și de capacitățile ei, iar ei, ea și cu Miki, s-ar zice că au epuizat cu desăvârșire afinitatea dintre ei, și n-au lăsat în urmă posibilități ascunse care nu s-au transformat din potențial în realitate, și, chiar dacă ea simte uneori că nu l-a dat niciodată o șansă reală, atunci desigur n-o să poată face asta acum, după ce l-a întâlnit pe Eitan, când, după ce a pășit pe

un continent pierdut al plăcerii noi-vechi pe care niciodată n-o s-o găsească, s-a cufundat într-un ocean care n-o să sece niciodată.

Și atunci când se gândește la el îi vine greu să se concentreze la muncă, îi vine greu să satisfacă toate cerințele de pe bilețelele galbene, și de aceea o să încerce să evite asta pe cât o să-i stea în puteri. O s-o aștepte după-amiază, așa a stabilit într-un mesaj scurt, o să treacă pe la el în drum spre Tel Aviv, de când s-a făcut sănătoasă nu l-a văzut, și seara asta o să fie și ea scurtă, și se uită la ceas, au mai rămas patru ore și cât e de greu să aștepte, cu cât se apropie de sfârșit ziua parcă și-ar încetini pașii, ca și cum ar fi obosit să tot alerge. Săptămâna asta încearcă să îmbine toate componentele vieții ei, să le împletească între ele, ea nu-și poate dedica viața iubirii. Și-a neglijat școala și acum trebuie să-i adune pe toți din nou în jurul ei, să iradieze acea siguranță de sine pe care știa s-o iradieze, acea certitudine obligatorie, certitudinea că ei se află acolo unde trebuie și fac ceea ce trebuie. Când e singură în birou gândurile ei rătăcesc, dar când cineva intră la ea reușește să se adune, și de aceea e bucuroasă când bate iarăși cineva la ușă și intră o femeie cam de vârsta ei, cu fața mohorâtă.

— Ai un moment liber pentru mine? întrebă ea, și Iris e surprinsă.

— În ce problemă? V-am fixat o întâlnire?

Și musafira spune:

— Nu, am venit numai ca să-mi fac o impresie și am hotărât să arunc o privire să văd dacă sunteți liberă. Ne-am înscris la școala asta, dar eu n-am cugetul împăcat, mă tem că aveți aici o organizare care e prea strictă pentru copilul meu.